

Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ Η
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ
ΣΚΟΠΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

Τατιάνα Συνοδινού, Επίκουρη Καθηγήτρια Π. Κύπρου
Λευκωσία, 2010.

Εισαγωγή

- Από την ψηφιακή βιβλιοθήκη στην εικονική βιβλιοθήκη

ψηφιακή βιβλιοθήκη

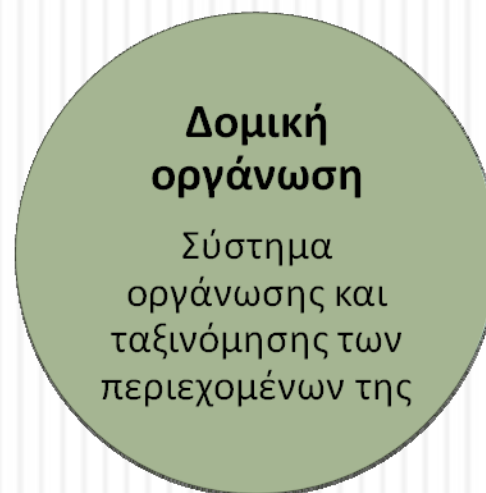
Ηλεκτρονική
αναζήτηση τίτλων

Εικονική βιβλιοθήκη

Πρόσβαση σε βιβλία,
μουσική, ταινίες σε
ψηφιακή μορφή

Εισαγωγή

- Ορισμός μιας ψηφιακής βιβλιοθήκης

Πίνακας περιεχομένων

□ *I) Το δικαιικό πλαίσιο που διέπει την δημιουργία της ψηφιακής βιβλιοθήκης*

□ *II) Η προστασία της ψηφιακής βιβλιοθήκης από το νομικό καθεστώς των βάσεων δεδομένων*

Η ψηφιοποίηση των έργων

Ο σεβασμός των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας για τα έργα που θα ενταχθούν στην ψηφιακή βιβλιοθήκη

Απαιτείται άδεια του δικαιούχου

έργα για των οποίων έχει λήξει η χρονική διάρκεια προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας

Ελεύθερη ψηφιοποίηση

Τα ορφανά έργα

- Η Βρετανική Βιβλιοθήκη εκτιμά ότι 40% των συλλογών της που προστατεύονται με δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας ανήκουν στην κατηγορία των ορφανών έργων
- Χρειάζονται προσπάθειες για την **αναζήτηση** των δικαιούχων

Εξαιρέσεις υπέρ των βιβλιοθηκών

- Το **τεστ των τριών σταδίων** : οι εξαιρέσεις και οι περιορισμοί
- α) εφαρμόζονται μόνο σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις
- β) δεν προκαλούν βλάβη στην κανονική εκμετάλλευση του έργου και γ) δεν θίγουν αδικαιολόγητα τα νόμιμα συμφέροντα του δικαιούχου (9 δις 2 Δ.Σύμβασης Βέρνης, 5 παρ. 5 Οδ. 2001/29)

Εξαιρέσεις υπέρ των βιβλιοθηκών

Κοινοτική Οδηγία 2001/29 : εξαντλητικός και κλειστός κατάλογος εξαιρέσεων

- ειδικές πράξεις αναπαραγωγής που πραγματοποιούνται από προσιτές στο κοινό βιβλιοθήκες, ή από αρχεία που δεν αποσκοπούν, άμεσα ή έμμεσα, σε κανένα οικονομικό ή εμπορικό όφελος (άρθρο 5 παρ. 2 , στοιχ. γ).
- δυνατότητα χρήσης έργων που εμπεριέχονται στις συλλογές των βιβλιοθηκών, με παρουσίαση ή διάθεση, με σκοπό την έρευνα ή την ιδιωτική μελέτη, σε μέλη του κοινού μέσω εξειδικευμένων τερματικών στους χώρους των βιβλιοθηκών, υπό την προϋπόθεση ότι τα έργα δεν υπόκεινται σε όρους αγοράς ή αδείας.(άρθρο 5 παρ. 3 στοιχ. ιδ)

Εξαιρέσεις υπέρ των βιβλιοθηκών

- **Η διάταξη του άρθρου 7 (2) (ι) του Ν. 59/1976 :**
- Επιτρέπεται οποιαδήποτε χρήση και παρουσίαση έργων από δημόσιες βιβλιοθήκες εφόσον η χρήση γίνεται προς το δημόσιο συμφέρον και δεν αντλείται καμία πρόσοδος από αυτήν και δεν εισπράττεται τέλος εισόδου για την μετάδοση του έργου στο κοινό.

Το ηθικό δικαίωμα

- Το δικαίωμα του δημιουργού να **διεκδικεί την πατρότητα** του έργου και να **αντιτίθεται** σε κάθε **αλλοίωση, περικοπή ή άλλη τροποποίηση** αυτού, οι οποίες θα **έθιγαν την τιμή ή την φήμη του** (7 παρ. 4 Ν. 59/1976)

Ηθικό δικαίωμα και ψηφιοποίηση

ψηφιοποίηση
ως εικόνα

Δεν θίγει το
δικαίωμα σεβασμού
της ακεραιότητας
του έργου.

ψηφιοποίηση
με OCR

Είναι δυνατό να
εγείρει ζητήματα
προσβολής του
ηθικού δικαιώματος

Το νομικό καθεστώς των βάσεων δεδομένων

- Άρθρο 1 παρ. 2 της κοινοτικής Οδηγίας 96/9 και άρθρο 2 του Ν. 59/1976 :
- Ως βάση δεδομένων νοείται η συλλογή έργων, δεδομένων και άλλων ανεξάρτητων στοιχείων, διευθετημένων κατά συστηματικό και μεθοδικό τρόπο και ατομικώς προσιτών με ηλεκτρονικά μέσα ή με άλλον τρόπο.

Η διπλή προστασία των βάσεων δεδομένων

το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας

για την πρωτότυπη δομή ή επιλογή των περιεχομένων

στον δημιουργό

το δικαίωμα *sui generis*

για την προστασία ενάντια στη εξαγωγή και επαναχρησιμοποίηση των περιεχομένων

στον κατασκευαστή της βάσης

Η πρωτοτυπία της δομής των περιεχομένων

- Άρθρο 3 (2) (β), 7Γ β) Ν. 59/1976.
- Μπορεί να εκδηλώνεται τόσο αναφορικά με την **εσωτερική οργάνωση** των περιεχομένων όσο και αναφορικά με τον **τρόπο παρουσίασης** των περιεχομένων
- Προϋποθέτει **δημιουργικές επιλογές** αναφορικά με την **γενική θεματική ή τις επιμέρους θεματικές ενότητες** της ψηφιακής βιβλιοθήκης, αλλά και με τα **ειδικότερα στοιχεία** τα οποία ανταποκρίνονται στις θεματικές αυτές και απαρτίζουν τα περιεχόμενα της βιβλιοθήκης

Το δικαίωμα ειδικής φύσης του κατασκευαστή βάσης δεδομένων

- Προϋπόθεση για την χορήγηση αυτής της προστασίας είναι η **καταβολή ουσιώδους επένδυσης** κατά τα στάδια της απόκτησης, του ελέγχου ή της παρουσίασης των περιεχομένων της ψηφιακής βιβλιοθήκης.

Ο ουσιώδης χαρακτήρας της επένδυσης

- Θα κρίνεται βάσει **πολλαπλών κριτηρίων**
- Η ψηφιοποίηση και η επεξεργασία ενός μεγάλου όγκου δεδομένων κατά την δημιουργία μιας ψηφιακής βιβλιοθήκης είναι μια **χρονοβόρα και δαπανηρή διαδικασία**

Ο ουσιώδης χαρακτήρας της επένδυσης

Απόφαση του ΔΕΚ της 9ης Οκτωβρίου 2008 στην υπόθεση «Directmedia Publishing GmbH /Albert-Ludwigs-Universität Freiburg» :

- Ψηφιακή συλλογή που περιελάμβανε τα 1 100 σημαντικότερα ποιήματα της γερμανικής γραμματείας από το 1730 έως το 1900
- Κρίθηκε ότι η **συστηματική ανάλυση και επιλογή** των ποιημάτων που διήρκησε 2, 5 χρόνια και η **καταβολή 34.900 ευρώ** από το Πανεπιστήμιο Αλμπερτ Λούντβιχ του Φράϊμπουργκ (Albert-Ludwigs-Universität Freiburg) αποτέλεσαν ουσιώδη επένδυση

Το περιεχόμενο της προστασίας

- το δικαίωμα να επιτρέπει ή να απαγορεύει την εξαγωγή ή/και επαναχρησιμοποίηση του συνόλου ή ουσιώδους μέρους των περιεχομένων της βιβλιοθήκης **σε οποιονδήποτε τρίτο, δημιουργό ανταγωνιστικής πληροφοριακής συλλογής ή ακόμη και απλό χρήστη της βιβλιοθήκης,** ανεξάρτητα εάν οι πράξεις αυτές τελούνται για εμπορικούς σκοπούς ή όχι.

Το περιεχόμενο της προστασίας

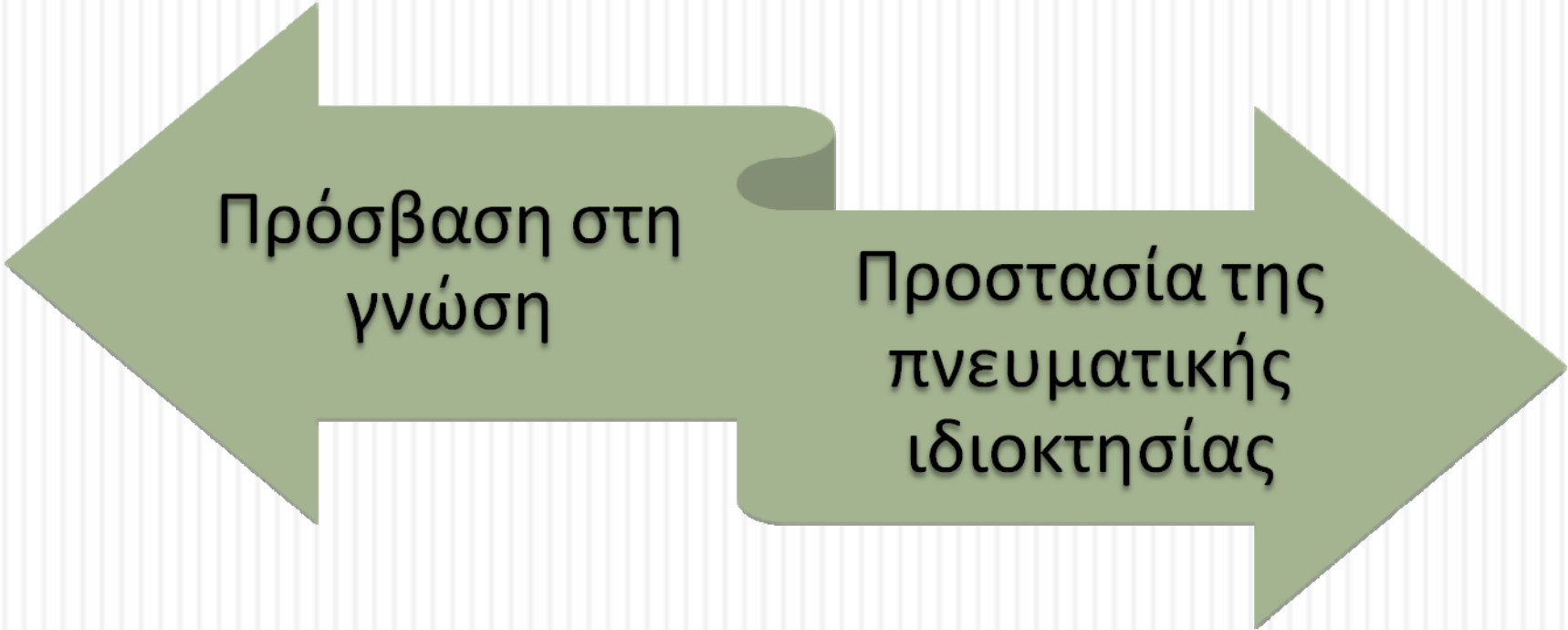
- **ΔΕΚ, 9 Νοεμβρίου 2004, *British Horseracing Board v. William Hill*:**
περιεχόμενα που αποτέλεσαν αντικείμενο εξαγωγής ή/και επαναχρησιμοποίησης συνιστούν ποιοτικώς ουσιώδες μέρος του συνόλου εάν για την απόκτηση, την επαλήθευση ή την παρουσίασή τους καταβλήθηκε ουσιώδης επένδυση

Το περιεχόμενο της προστασίας

- Η **συστηματική και επανειλημμένη** εξαγωγή ή/και επαναχρησιμοποίηση **επουσιώδους** μέρους των περιεχομένων απαγορεύεται μόνο εφόσον συνεπάγεται τη διενέργεια πράξεων που έρχονται σε σύγκρουση με την κανονική εκμετάλλευση της βιβλιοθήκης ή θίγουν αδικαιολόγητα νόμιμα συμφέροντα του κατασκευαστή της.

Επίλογος : Δίκαιη εξισορρόπηση

Πρόσβαση στη
γνώση

Προστασία της
πνευματικής
ιδιοκτησίας